

P.Z. br. 885

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-12/28
Urbroj: 50301-25/27-20-3

Zagreb, 30. travnja 2020.

Hs**NP*015-01/20-01/03*50-20-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-05-2020		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
015-01/20-01/03	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-20-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Tomislav Panenić, zastupnik u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 015-01/20-01/03, urbroja: 65-20-03, od 19. ožujka 2020. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Tomislav Panenić, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

M I Š L J E N J E

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Tomislav Panenić, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 17. ožujka 2020. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se izmijeniti odredbu članka 2. stavka 1. Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12, 121/16 98/19 i 42/20; u daljnjem tekstu: Zakon), na način da se broj: „18“ zamijeni brojem: „16“, što znači da se time snižava dob za ostvarivanje biračkog prava na lokalnim izborima s 18 na 16 godina, tako da bi odredbom bilo propisano da biračko pravo imaju hrvatski državljani s navršениh 16 godina života.

Također se, a s obzirom na predloženu izmjenu članka 2. Zakona, predlaže dopuniti odredbu članka 3. Zakona na način da se u stavcima 1. i 2. iza riječi: „birač“ dodaju riječi: „s navršених 18 godina“, što znači da pasivno biračko pravo, odnosno pravo biti biran za člana predstavničkog tijela te za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika, ima nadalje birač s navršених 18 godina života.

Sukladno Prijedlogu zakona, člankom 3. stavkom 1. predlaže se da za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran birač s navršених 18 godina, koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izбори provode. Člankom 3. stavkom 2. predlaže se da za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika ima pravo biti biran birač s navršених 18 godina koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima najmanje šest mjeseci prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se tijelo izбори provode.

U obrazloženju Prijedloga zakona navedeno je da su europske zemlje svjesne niskih razina političke participacije mladih, te je nastoje poticati na različite načine. Jedan od pristupa je davanje prava glasa mladima s navršених 16 godina čime se otvara mogućnost za njihovo izravno sudjelovanje u političkim procesima i drugim procesima donošenja odluka.

Nadalje se navodi da je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila Rezoluciju 1826 (2011) kojom je pozvala države članice da ispituju mogućnost smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina, kao i mogućnost smanjenja starosne granice za kandidiranje na različitim vrstama izbora (lokalni, regionalni, parlamentarni, predsjednički) te da je Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe predložio Rezolucijom 387 (2015) omogućavanje sudjelovanja na lokalnim i regionalnim izborima kao početnu točku za smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina, na svim izborima, kao i da je istu preporuku državama članicama dao Europski parlament u svom izvještaju iz 2015. godine (2015/2035(INL)).

Osim navedenoga, predlagatelj ukazuje da je Promjenom Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 76/10), od 16. lipnja 2010. godine, izmijenjen članak 45. te je opća odredba o glasačkom pravu s navršених 18 godina ograničena na izbore za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu, a da se navedenom izmjenom stvaraju pretpostavke da se ovim predloženim izmjenama Zakona snizi dobna granica biračkog prava na 16 godina na lokalnim izborima, lokalnim referendumima i referendumima za opoziv (grado)načelnika i župana.

Ustavom Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), u članku 133. propisano je da se pravo na samoupravu ostvaruje preko lokalnih, odnosno područnih (regionalnih) predstavničkih tijela koja su sastavljena od članova izabranih na slobodnim i tajnim izborima na temelju neposrednog, jednakog i općeg biračkog prava.

Točno je da je člankom 45. Ustava Republike Hrvatske propisano da hrvatski državljani s navršених 18 godina (birači) imaju opće i jednako biračko pravo u izborima za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu, u skladu sa zakonom.

Navedeno, međutim, ne znači da se opće biračko pravo, odnosno birači – hrvatski državljani s navršених 18 godina, zakonom mogu drugačije definirati na lokalnim izborima, odnosno na izborima članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izborima općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika.

Naime, članak 45. i članak 133. Ustava Republike Hrvatske sadrže istovjetan pojam općeg biračkog prava te stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da se isti odnosi jednako na sve izbore.

Zakonom se opće biračko pravo utvrđeno Ustavom Republike Hrvatske, razrađuje dodatno odredbama o prebivalištu, s obzirom na to da se aktivno i pasivno biračko pravo vezuje uz točno određenu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave za čija se tijela izbori provode.

Takvo važno pitanje kao što je pitanje smanjenja dobne granice za ostvarivanje biračkog prava potrebno je razmatrati u kontekstu cijelog izbornog sustava u Republici Hrvatskoj, a ne parcijalnim i ishitrenim rješenjima, već sveobuhvatno, uz široku javnu raspravu i uključivanje svih zainteresiranih dionika.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru, da se predmetnim Prijedlogom zakona predloženo parcijalno rješenje za smanjenje dobne granice za ostvarivanje aktivnog biračkog prava na lokalnim izborima s 18 na 16 godina, te donošenje Prijedloga zakona po hitnom postupku, bez provedene cjelovite javne rasprave, ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ivana Malenicu, ministra uprave, te Darka Nekića, Katicu Prpić i Josipu Rimac, državne tajnike u Ministarstvu uprave.

 mr. sc. Andrej Plenković